

Międzynarodowy Tydzień Wiedzy o Osobach Głuchoniewidomych

Data publikacji: 26.06.2023 13:41

27 czerwca 1880 roku urodziła się Helen Keller - najbardziej znana osoba głuchoniewidoma. W tygodniu w którym przypada data 27.06. obchodzony jest Międzynarodowy Tydzień Wiedzy o Osobach Głuchoniewidomych. W 2023 r. obchodzimy go w dniach 26.06. – 02.07. Szacunkowo przyjmuje się, że w Polsce żyje co najmniej siedem tysięcy osób Głuchoniewidomych.

□

Hellen Keller to znana na całym świecie głuchoniewidoma pisarka i działaczka społeczna. Jej wybitna osobowość i determinacja sprawiły, że ostatecznie zaczęto dostrzegać możliwości i potrzeby tej najmniej licznej i wyjątkowej grupy osób z niepełnosprawnością. Amerykanka pomimo swojej dysfunkcji została pierwszą osobą głuchoniewidomą, która uzyskała tytuł Bachelor of Arts. Była członkinią Partii Socjalistycznej, pisarką, działała na rzecz praw wyborczych kobiet.

Gdy pada hasło „niewidomy”, kojarzymy go z białą laską, psem przewodnikiem, pismem brajla. Gdy powiemy „głuchy” - od razu pojawia nam się obraz osoby porozumiewającej się Polskim Językiem Migowym. A kim jest właściwie „osoba głuchoniewidoma”? To pojęcie często nadal pozostaje zagadką...

Są tacy, którzy nie widzą i nie słyszą od urodzenia. Tacy, którzy urodzili się "tylko" głusi, słabosłyszący lub "tylko" niewidomi, słabowidzący a później utracili drugi zmysł. Jedni nie widzą nic, ale jeszcze trochę słyszą, drudzy zachowali resztki wzroku, ale nie słyszą, a jeszcze inni słabo widzą i jednocześnie słabo słyszą. Wszyscy oni jednak na co dzień muszą radzić sobie z konsekwencjami jednoczesnego uszkodzenia wzroku i słuchu.

Wielu z nich jest aktywnych zawodowo i społecznie, realizują swoje pasje – są samodzielni i niezależni materialnie. Inni żyją przy rodzinach lub w domach pomocy społecznej, nie wychodzą sami poza teren podwórka, potrzebują wsparcia przy wykonywaniu codziennych czynności, albo załatwieniu czegośkolwiek.

Niewidomy w wielu sytuacjach może zastąpić brak wzroku słuchem. Za to głuchy, pozbawiony bodźców słuchowych, może bazować na tym, co widzi. Głuchoniewidomy, u którego uszkodzone są oba zmysły, nie ma takich możliwości - musi nauczyć się funkcjonować z tym, co mu pozostało. Tu bariery w komunikowaniu się, samodzielnym poruszaniu oraz dostęp do bieżących informacji to sfery, w których uszkodzenie obu zmysłów jest najbardziej odczuwalne.

Dla osób, które nie słyszą od urodzenia lub wczesnego dzieciństwa najczęściej podstawową formą komunikowania się jest język migowy wraz z alfabetem palcowym. Mogą go odczytywać wzrokowo – jeśli mają wystarczające możliwości wzrokowe - bądź dotykowo – jeśli są one niewystarczające. Niewidomi i słabowidzący z umiarkowanym niedosłuchem na ogół porozumiewają się mową ustną, najczęściej z wykorzystaniem sprzętu wzmacniającego odbiór dźwięków.

Metodą uniwersalną dla wszystkich osób głuchoniewidomych, które potrafią zapisać wyrazy jest LORM - alfabet dotykowy opracowany przez Austriaka Hieronima Lorma w połowie XIX w. Polega on na kreśleniu linii lub stawianiu punktów na dłoni rozmówcy, które odpowiadają poszczególnym literom alfabetu.

Poważne uszkodzenie wzroku i słuchu ogranicza możliwość samodzielnego i bezpiecznego poruszania się w przestrzeni. Przy załatwianiu codziennych spraw osoby te chętnie korzystają ze wsparcia tłumaczy-przewodników. Tak nazywamy specjalnie przeszkolone osoby, które poznali różne metody komunikacji oraz techniki bezpiecznego poruszania się z osobą głuchoniewidomą.

Osób z złożoną niepełnosprawnością na pewno nie spotkamy tak często na swojej drodze jak innych niepełnosprawnych ale wskazany jest żeby wiedzieć coś o takiej dysfunkcji łączonej. Jest to dla nas nie do uwierzenia żeby mieć uszkodzone lub „wyłączone” oba zmysły ale takie osoby również żyją obok nas i naprawdę radzą sobie w większości podobnie jak osoby pełnosprawne.

AK, TPG